

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Diues. Ex se peccatum non est, eße diuitem, nec quidem diuitias optare moderatas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

coniuncti, non tantum ab eo estimantur, ut aquae guttae, quae de vase guttatim effluunt. Dic igitur, quanti vnica valebit: Talis erat miser ille, multum dissimilis Lazaro (inquit D. Chrysoft.) de quo tanto lequuntur verborum honorabili apparatu, ut proprio eum nomine compelleret: *Mandatus nomine Lazari*, inuens, quod in aula sua caelesti apprimere & cognitus esset, & celebris, proprio suo nomine inter Angelorum choros designatus, de omnium suarum grege, de quibus

Ioan. 10. ait: *Proprias oves vocat nominatim*, & de numero illorum tantum estimationis, quos Pater aeternus proprio nomine descriptos habet in caelo, quod maxime faciendum est, sicut Christus discipulis suis indicat, dum ait: *Gaudete & exultate, quod nomina vestra scripta sunt in caelis.*

Luc. 10. 20.

Ps. 14. 4.

Ambo haec describit Rex & propheta, loquens de Christo, ex sententia antiqui Arnobij: *Ad nihilum deductus est in conspectu eius malignus; timentes autem Dominum glorificant.* Legit D. Hieronymum. *Dispicitur oculis eius improbus.* Caietan. & alij scribunt. *Contemptus sine spiritus, reiectus & abominabilis in oculis eius malignus.* Omnia quippe haec epitheta ex verbo hebraico deriuntur. In oculis Dei nihil magis contemptibile, abominabile, execrandum, ipso peccatore, quicumque sit ille. Verum enim vero glorificat, honorat, extollit timentes Deum: *Timentes autem Dominum glorificant:* pauper licet ille totus lepra respersus, ut alter Lazarus. O quanti facit pauperculum sanctum, complens illud Ecclesiastici: *Semen hominum honorabitur hoc, quod timet Deum, semen autem exorbitabitur, quod praeuertit mandata Domini.* Duo sunt in mundo genera hominum: diuites & pauperes: honor autem solis seruat diuitibus, contemptus pauperibus. Cotam Deo, deo tantum sunt genera hominum: boni, & mali; honor solis conceditur bonis, licet Codro pauperioribus: contemptus autem malis licet Craso ditioribus. Boni timentes Deum, illi sunt, ad quos oculus suos benignus reflectit: *Qui timent Dominum erunt in oculis eius.* Et tanti fiet ac honorabitur diues, quanti fuerit Dei famulus, eius mandata custodierit, Dominumque timuerit:

Eccl. 10. 29.

Eccl. 10. 31.

Eccl. 10. 24.

Eccl. 10. 24.

Gloria diuitum, honoratorum, & pauperum, timor Dei est. Hinc concludit sermo diuitias ne desideris diuiti honorem, si malus: quoniam, velut quisquillas eum contempseris, honores autem pauperem, si bonus sit: *Noli despiciere hominem iustum pauperem, & noli magnificare virum peccatorem diuitem.* Obserua quam exacte

haec omnia Dens in hac historia profectatur, mandetque executioni. Optima consideratio, ut autem eam magni faciam, satis est quibusdam eam Doctores placuisse.

§. 9. Diues. Ex se peccatum non est, esse diuitem, nec quidem diuitias optare moderata.

Licet autem haec ita sint, dico tamen, quod saepius expendunt D. Augustinus, a. & D. Gregorius. b. quod ex huius processu meritis alia securè non concludimus peccata directè, ob quae cruciatibus fuerit addidit diues ille sempiternis; quàm illud tantummodo quod fuerit pauperi immiseratissimo crudelis, & cum haberet, quo mendico succurreret, fame eum permisit interire. Vnde apparet (inquit D. Augustinus.) quod nihil aliud illi Dominus imposuerit, quod ex se & absolute si erit peccatum poenis castigandum: *Quis esset calumniator, aut pauperem oppressor, aut verum alienarum delinctor aut receptor, aut pauperum spoliator, aut iustiarum persecutor: immiseratior erit, non aliena rapuit, sed de propriis erogare noluit.* Hic diues, (inquit D. Gregorius.) non abstulisse aliena reprehenditur, sed propria non dedisse. Tantum tria proponit, quorum nullam ex se peccatum esse redarguitur. Primum, quod diues esset. An hoc peccatum est? Hanc propositionem obiecit vir praclarus Hilarius D. Augustinus. numeratur autem quarta difficultas inter plures alias, quas illi obiecit enodandas. Cui D. Augustinus respondet. Quaedam exponens quaestionem, quam postmodum explanauit D. Thom. quod difficultas quis diues sit sine peccato, in tantum ut testetur Spiritus S. *Si fueris diues, non eris immunus à peccato,* docet Christus diuitias esse spinas. Num tu nudis pedibus calcare te posse spinas praesumes, absque eo quod te vlla configeret, vultusque infligeret dolorosum? vulneribus configitur diuitis anima: modò quia vix datur possibilibile (docet D. Thom.) superflua solitudine non inhiare diuitijs, opibusque congestis, modò, quia illas sibi cumulas desiderijs ardet inordinatis, ut metes plures valeant, earum altius ascendat pretium, temeritas sterilitatem causet, à debitote summo rigore debitum exigatur. Modò quia illas postmodum nimis amat affectuosè, & cor praeter modum illis tenaciter affigitur, illis nimis fortè adhaeret fiducia, voluptate omni & mentis cogitatio

Eccl. 10. 29. 31. 24. 24.

ratione; modo propter alias causas, quas Sancti Patres expendunt, & ipsi in se quotidie diuites experiuntur.

Vnde velut miraculum ponit Spiritus S. diuitem à peccato liberum, sic ut nobis concedat facultatem nulla alia facta inquisitione, eundem ut proclamemus, & celebremus velut miraculum, & Sanctum, Deo charum: *Beatus dives, qui inuenitus est sine macula, & qui post aurum non abiit, nec sperauit in pecunia & in sauris. Quis est hic & laudabimus eum? fecit enim mirabilia in vita sua.* Dives, & sine macula? Dives, & qui diuitias, aurumque non pluris facit, quàm recta suadet ratio, & qui post aurum non abiit, ut illud sequatur, sicut seruus Dominum, ut illi per omnia promptus obsequatur? Dives, qui necessitatis inopia coarctatus, ut optatum acquirat remedium, in pecunia thesaurisque suis non sperauit? Dives, & qui mentis non effertur cogitatione gloriosus, qui pauperem non dedignatur, aut nauis pendet inopem morbo laborantem? *Quis est hic & laudabimus eum? Quia fecit mirabilia in vita sua.* Miracula patrauit, suntque hæc adeo omnium oculis manifesta, ut alia non sint nobis inquitenda, quibus in album referatur beatorum. Si talem miratur Spiritus S. si hoc indicet miraculum ac prodigium inauditum, dives & sine macula: quid mihi, quid tibi de hoc iudicandum? Nihilominus (inquit D. Augustin.) dicendum quod absolute ex se nec malum est, nec peccatum, esse diuitem, quia multi diuitijs affluerunt, & pariter meritis effluerunt, opibus suis ad virtutum meritumque vsu sunt incrementum, quibus se pietatis operibus frequentius exercerent, ut Abraham, Isaac, Iacob, Ioseph, Iob, Dauid, Ezechias, multique alij veteris testamenti Patriarchæ, & noui testamenti integræ legiones. Sunt autem diuitiæ materia virtutis liberalitatis ut docet D. Thom. ac munificentiae, ut

actui interueniret Abraham, & personam referret diuitum. locuples enim valde fuit, & absit ut ob immensas damnatus fuerit diuitias quoniam ex illis messem collegit gloriæ celestis fructu diuinam, qui talis in ea apparet, quasi in loco quietis magis principalis. Sed nec peccatum est diuitias querere, optare, cumulare, moderatè, quibus quietè mortalis hæc caducaque vita transigatur. Famem & sitim ex se mala esse nemo sanus dixerit, quoniam famis bonus est, valetudinis vitæque conseruationem: affectus namque est, quem Deus indidit nature, quo sibi querit, ad eius conseruationem, necessaria; proinde, nullo comedendi, seu bibendi teneri appetitu, ex mala corporis procedit dispositione, ut patet in infirmis, qui omnem ad cibum potumque perdidit appetitum. Porro liberet te Dominus à fame canina, qua, dum homo aut comedit, aut bibit, quantumlibet illi proponatur, non tantum illis non satiatur, sed & plus famis eius accenditur; pariter te liberet à sitirabida hydropisis: quia quò plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ; & sic sitiens nec cogitat aliud, nec loquitur, nec somniat, nec optat nisi fontes aquarum, flumina, vasa. Illud Dauidicum (monet D. Augustin.) de diuitibus attende in Psal. quos ut reprobos anathematizat, vnde & illos, 113. filios indigitat alienos: *Erue me de manu filiorum alienorum.* Qui ut tales à diuina repellentur hereditate, homines, diuitijs domibus, gregibus abundantes: *Quorum filij sicut nouelle plantationes &c. promp: uaria corum pl. na; &c. oues eorum fetosa.* Quid igitur à Dauid hæc malum est? Anne hæc omnia dici non possunt de Abraham viro meriti is clarissimo? Ac de Sancto Iacob, qui regressus ex Mesopotamia, affectim dives scribitur in gregibus, filijs, mulieribus, seruis, bonisque alijs innumeris? Num fortè illos ut filios reiecis alienos? Minime gentium. Non enim Dauid omnes comprehendit diuites, sed eos tantum, quos ipse digito nominat: *Dex era cornu, dextera iniquitatis,* illos damnat, qui hæc temporalia bona ad dexteram collocant, dextera sua concludunt. Notum est tunc, in sacris litteris, dexteram signare, id quid nobis est magis principale, quodque loco primus digniori; sinistram verò id, quod nobis est minus principale, minoris estimamus. Ita Iacob manum imposuit dexteram filio Ioseph mirati, quem pluris faciebat, sinistram autem primogenito, qui ab illo, altero minoris habebatur, licet Ioseph contrarium conaretur. Ita quod

Epist. 81. Deinde, ut nobis hanc persuadeat doctrinam, voluit Dominus (inquit D. August.) huic

21. 9. idem declarat & multorum bonorum operum

22. 9. 14. specillimum instrumentum; ut ex doctrina Aristoteli idem doctor prosequitur. Hoc argumentum sequatur D. Ambrosius agens de Zachæo, 186. 4. 1. de quo sic D. Lucas: *Et ipse diues. Aduerte, D. Ambrosius inquit D. Ambrosius: Nolunt esse diuites, qui volunt, (si fieri potest) sanare omnes. Discant, non in facultatibus crimen habere, sed in spem. Quis, qui vni nesciunt facultatibus. Nam diuitiæ, ut impedimenta improbis, & bonis sunt adiumenta.* Luc. 19. 2. virtutis.

II.

Diuitiarum dicit diuite, sed eos tantum, quos ipse digito nominat: *Dex era cornu, dextera iniquitatis,* illos damnat, qui hæc temporalia bona ad dexteram collocant, dextera sua concludunt. Notum est tunc, in sacris litteris, dexteram signare, id quid nobis est magis principale, quodque loco primus digniori; sinistram verò id, quod nobis est minus principale, minoris estimamus. Ita Iacob manum imposuit dexteram filio Ioseph mirati, quem pluris faciebat, sinistram autem primogenito, qui ab illo, altero minoris habebatur, licet Ioseph contrarium conaretur. Ita quod

que supremis omnium iudex bonos ad dexteram
statuet benedicendos, malos ad sinistram rei-
ciet maledicendos. En quales sint illi diuites,
ques coelis extortes reprobat, vt filios alienos,
qui bona hanc transitoria ad dexteram honorant,
quorum prima est de his sollicitudo, qui hanc
prae ceteris sectantur, & in eorum augmento tota
suas impendunt cogitationes, coelestium bo-
norum immemores, quae illis tamen maxime re-
ferunt, at illa in sinistram reiciunt: *Quod in
dextera ponere debuerunt, ponunt in sinistra.* Cuius
occasione D. Augustin. hunc expendit conce-
ptum. Porro moderate moderatas diuitias ad vi-
tae subsidium (inquit D. Augustinus quem D.
Thom. explicat) nedum non est malum; imo
ipsum naturae affectus est non reprehensibilis.
Adde, & ipse D. Paulus, qui statum profite-
batur perfectionis, querendi necessaria facultate
concedebat, ad cibum, potum, atque vesti-
tium, & in vobis, qui nihil non profitemi-
ni, malum non est quod quisquam culpet, di-
uitias optare moderatas vt minere sollicitudine,
de vestra infirmitate procedente, Deo melius ac
fidelius seruiatis: sicque Deum rogamus: *Vt
praesentibus auxilijs sufficienter adiuu, sempiterna
fiducialius appetamus.* Fuitque prudentissima Sa-
lomonis illa petitio: *Benedicite omnes diuitias ne-
dederis mihi, tribue tantum victui meo necessaria.*
Concludimus igitur diuitias in se, nec esse ma-
las, nec bonas, nisi secundum modum quo
quisque isidem vsus fuerit. Opime Spiritus S.
Bona est substantia, cui non est peccatum in conscientia,
& nequissima paupertas in ore impij. Non
sunt ex se mala nec damanda diuitiae, imo
bonae sunt & optandae, vbi tunc est peccatum:
nec bonam dicimus paupertatem, imo vitandam
ac malam, vbi ardet cupiditas, impatientia, de-
sideria inordinata: praetatur enim vt vera illa D.
Cyrilli sententia, dum de pauperibus loquitur:
*Sunt multi quos paupertas non saluat, sed cupiditas
damna.*

L. 2. Ser.
Domini
in monte
2. 2. 8. n.
7. in co.

Prov. 30.
8.

Ecl. 13.
30.

D. Cyr.

20.
D. Av.
in illud
Ps. 51.
Spera-
ui in
multi-
tudine.
I. 8.

20.
Pauper arumtusus,
viceresus. Quo sublatu est?

In sinum Abrahae. *Legi scripturam, & inuenio
diuitem Abraham, vt nouero: quia non diuites
ponuntur. Habebat Abraham multum aurum, &
argenti, pecorum, familiae. Diues erat, & in e-
ius sinum Lazarus pauper sublatu est. Hoc sup-
posito, congrue dixit Spiritus S. Bona est sub-
stantia, cui non est peccatum in conscientia. No-
ta tamen (ait) quod neque ex se bona sit pau-
peritas: ne crederis omnes pauperes in numero
censendos esse sanctorum, aut saluandorum:
multoties namque ipsa est pauperibus dama-
tionis occasio, licetque illud proloqui: *Ne-
quissima paupertas.* Quando de fideio flagrat
pauper honorum, & quo magis his nudus repe-
nitur, eo illorum actu flagrat ardentiori. Ad-
tem expendit verba, quae quondam Apolloni
Christo dixerunt, cuiusdam iuuenis diuitis oc-
casionem, qui Christum accedens, interrogauit:
Quid facienda vitam aeternam possidebo. Respon-
dit illi Christus, *Serua mandata, cui adole-
scens: Haec omnia custodisti a iuuentute mea, ad
perfectionem & animae meae saluti viam quae
iustitiam. Quid Christus? Vale, vende omnia
qua habes, & da pauperibus, & ueni sequere
me.* Quo audito, cecidit cecidit cecidit, & di-
misse capite tristis, animo abiecto terga vertit,
dimisitque Christum (a) inurbanè. Tunc: *Abijt
tristis.* Conuersus autem ad discipulos suos Chris-
tus, ait: *Filioli, quam difficile, qui pecunia
habent in regnum Dei introibunt. Facilius est ca-
melum transire per foramen acus, quam diuitem in-
trare in regnum caelorum.* Obstupefcunt Apolto-
ni, & vltra quam dici potest attoniti, Christum
interrogant: *Es quis potest saluus fieri? Si hoc
quod loqueris Domine, est omni vero verum:
Quis potest saluus fieri?**

O sanctissimi Apostoli (clamat D. August.)
Male ex Christi verbis argumentamini. Dixit
Christus: *Facilius est camelum transire per fora-
men acus quam diuitem intrare in regnum cae-
lorum.* Secundum hanc propositionem difficulta-
tem tantum posuit Christus quo ad diuites. Di-
cite ergo mihi, quanti sunt in hoc mundo Pau-
ci: si enim vnum repereris diuitem, è contra
mille occurreris pauperibus. Cum ergo tam par-
uus sit diuitum numerus, & Christus de diui-
tibus non saluandis tantummodo sit locutus, &
hocne vestrum est iudicium, in hoc mundo
saluari posse neminem? *Et quis potest saluus fieri?*
Hoc quaerentibus, patebat responsio, paupe-
res saluandos, quorum est sine numero numerus:
*Quos enim sunt diuites? At vero pauperum millia
innumerabilia.* Potius inferendum erat, multi-
tudo.

metabiles fore saluandos: Si diuites soli excluduntur. Ne tam rudes ac habetes fuisse credideris: Apostolos ut que loquerentur, non intelligerent: iam enim notarent, inuenis huius defectum non fuisse, quod opibus esset amplissimis diues, sed quod nimio eorum affectu ac cupiditate se tenenti demonstraret, qui terrena celestibus, caetera mansuris, & temporalia antea erant sempiternis, que illi à Christo promittebantur: *Habebit thesaurum magnum in celo.* Quocirca intellexerunt, quod sub nomine diuitum Christus non tam intelligeret diuitijs præcellentes quam diuitijs inhiantes, opum flagrantibus cupiditate: mouerant autem hanc habendi cupiditatem ita ubique terrarum vigere, & plerumque in ijs teruentius exaltare, qui careant opibus, quam in ijs, qui illis abundant, qui, quo sunt opibus pauperiores, eo sunt habendi cupiditate ardentiores, quos nedum non saluat rerum inopia, sed sua eos condemnat cupiditas, ac desiderijs perducunt interioribus. Tales autem videntur Apostoli mundi pauperiores; quia quanto magis crescit numerus eorum, qui opum possessione diuites non sunt, tanto crescit & eorum numerus, qui diuitias cumulandi flagrant cupiditate: *Non attendiderunt Apostoli* (loquitur D. Augustinus.) *facultates, sed cupiditates, videntur enim etiam ipsos pauperes, & si non habentes pecuniam tamen habere auaritiam, non pecuniam in diuitijs, sed auaritia condemnatur.* Si igitur diuitie diuites non condemnant, sed auaritia, peruersus affectus, & cupiditas, multo plures damnabuntur de numero pauperum, quam diuitum: quia licet quoad opum possessionem sint inæquales, sunt tamen plures, illis affectu, desiderio, auaritia non dissimiles: sunt autem illi, de quibus Salomon: *Nequissima paupertas.* Quocirca bene Spiritus S. in ijs diuitias asserit esse bonas, paupertatem iniustis nequissimam, & quod diues, non quia diues, condemnaretur, nec pauper, quia pauper canonizetur.

Apertius adhuc nobis idem declarat Salomon *Eccl. 27.1.* hanc sententiã lectu dignissima: *Propter inopiam multi deliquerunt, & qui querit completari, auertit oculum suum.* Multi propter inopiam perierunt, hæc enim illos ad multa incitauit peccata, fuitque causa, cur oculos suos Dei clauderent institutis. Hæc vox: *Propter inopiam*, ab alijs legitur: *Propter opes*, à quibusdam: *Propter pecuniam.* Græcus textus scribit: *Propter indifferentiam*: ponendo vocem: *ἀδιαφοροῦ* quæ est sunt Stoici, qui omnia diuitiabant, in bona ex se, mala ex se, & indifferentia, quæ

ex se nec bona essent nec mala, sed tantum secundum quod quis illis vrebatur, quod perdocte declarat Angelicus Doctor. Ita vocabantur *Adiaphoron. ἀδιαφοροῦ* Quocirca Spiritus S. vocat diuitias ac paupertatem. *ἀδιαφοροῦ* His suppositis concludo; diuitias esse malas, vel bonas, desumi ex eorum manibus, quibus traduntur possidendæ. Ita concludit D. Augustinus, explicatur; probatque lucidissimis argumentis, quibus crassam conuincit ignorantiam Manichæorum.

Dum Deus mirabilia illa patraret in Ægypto, quibus pariter brachij sui ostentabat potentiam, ac puniebat seuerius Pharaonem, & Ægyptiorum castigabat rebellionem, qui diuitis itate mandatis reuerentibus, hoc inter alia describitur quod extendente Moysse brachium suum, ac virgam ex Dei præcepto ad aquas, illico Ægyptijs verrebantur in sanguinem: *Verse sunt in sanguinem.* Israelitis autem pellucidæ ac crystalline videbantur, quibus illi siti rabida miser interiebant, hi vero potu refrigerante laxi recreabantur. Quis mihi hoc explicet? Eadem aqua? Manu sumpta ex eodem flumine ab Ægyptijs sanguis erat viuis, ab Israelita vero pellucida, crystallina, potabilis erat aqua. Hunc ego crediderim sensum historie huius esse legitimum, circa quam multi varias mouent questiones, & optime cohaerit expositioni D. Clementis Alexandrini. Hic attende, quas sepeius diximus, diuitias quæ erant aquæ, & verè aquæ sunt: eo quod fluidæ sint, & nulla stables firmitate. Illæ in manu Ægyptiorum, mundi amatorum ac terrenorum, sanguis sunt, hoc est peccatum & iniquitas: cum sint illæ, quibus omnia hæc crimina committantur, vnde congruè illas accusat Apostolus, ut omnium malorum radicem: *Radicem omnium malorum cupiditas.* Illis hic virginis emit integritatem, alter pudicitiam coniugata. Illis hic sanguinem fudit vindicta cupidus innocenti, alter falsidicos disponit testes, in eius qui nullius culpe reus est, perditionem. Illis delicia coemuntur æternæ damnationis, & in omnibus appetitibus inordinate ministratur sensualis. O quam clarè, quam bene vidit Deus diuitias inter potentium manus versas in sanguinem: *Non Isai. c. 1. nus vest, & plena sanguine sunt.* Arramei inter manus Israelitæ, qui mundi peregrinus, accola in terra Ægypti limpidas vides, refrigerantes, sitim extinguentes, infirmo pauperi, videri desolata, puellæ laboranti, pupillo derelicto, captiuo concluso optatissimum leuamentum.

Crede igitur opes ex se malas non esse, nec ex se ad peccatum reputari in illo maledicto epulone, quod illas habuerit affluentes.

§. 10. Induebatur. Non est de se malum quod quis se vestiatur honeste, nec Deo de se placens in vestitu sordet.

¶ 21. Sed nec peccatum esse reprehenditur, honesto uti vestium cultu, quoniam explodit, & ut stultum redarguit D. Hieron. erre rem Pelagianorum, quem cum alijs refutat, erat autem hic septuagesimus tertius error, quem defendant, dicentes peccatum esse, veste noua, pulchra, mundaque indui; cunctis autem incumbere vestes assumere repetitas, multis, varijsque segmentis assutas, illotas, contaminatas. Adeste (inquit D. Hieron.) siluestres asini, ubi quaso legistis Deo sordida placere vestimenta, habitumque immundum? Vbi audistis, nitorem, cultumque vestium Deo displicuisse, qui ipsa est puritas, & ipsa pulchritudo? *Quae sunt inimicitiae contra Deum. Si tunicam habuerit mundiorum?* Hoc autem scriptum legimus, quod multi sanctitate clari, quo Deo promptius obedirent vestibus se induerunt honestioribus ac pretiosis. Ita Iudith mulier hominum memoria dignissima, diuino plane instinctu commota se vestibus ornauit pretiosissimis, qui vestium cultus adeo Deo placuit, ut ipsa licet sole fulgentior appareret, ei tamen Deus pulchritudinem superadderet gratiorem: *Cui etiam Dominus contulit splendorem.*

10. 4. Altera quoque Esther producitur regalibus ornata vestimentis, mundoque multati gratissima, protestata tamen se necessitate compulsum, ex desiderio Deo seruendi, populumque suum liberandi vestes has assumpsisse cultiores, quas tamen illa detestabatur: *Tu scis Domine necessitatem meam.*

Esther. c. 16. In ps. 1. Ex industria disputat D. Augustinus quam prudenter egerit Ioseph à Pharaone totius Aegypti princeps constitutus, dum vestes induit pretiosas, suae conformes dignitati, quibus adeo formosus praefulgebat, ut omnium in se atraheret oculos, & deuinciret mulierum affectus. Similiter & Daniel, dum à Rege Balchassar ob à se explicatum xingina, purpura vestiebatur, torquem auream collo appendebat. Tandem & ipse Deus, quem nullus reprehendit, decreuit vestes polynitas, Attalicas, ardentes murice summo Iudeorum Saacerdoti induendas: *Induit enim stolam gloriae, &*

*coronauit eum in vasis virtutis. Vestes illas Attalicas, vasa vocat, & virtutum instrumenta: (hoc enim significat phrasia Hebraica: Vasa virtutis) declarans quod illa vestium pompa Pontificem ad eminentiorem deberent promouere virtutem: cum illae & Pontificis exprimerent dignitatem, virtusque perfectionem, illique quasi loquerentur ex aequo non esse virtutibus, meritisque bonorum operum eius animam demereri, qui corpus exterius tam pretioso vestium apparatu circumferrebat adomatum. Addo & hoc Deum summo perè curasse, ut populus suus Israeliticus festis solemnioribus, ac diuinis dicatis recipiendis beneficijs, vestes suas emundaret, cultu appareret insigniori, sicut ex opposito ut diebus penitentiae squalidus cinere, & cilicio inderetur. Tandem, haec non distat, ex sacris literis colligi, Deum superflua inamque vestium luxuria grauius offendi, nemo tamen mihi ostenderit, illi sortitulum, vilemque habitum placere, immunditias illum affectare. D. Bernardus, vitium esset adeo spiritualis, ageretque cum religiosis, fitebatur quo sibi in monacho magis placeret pauper habitus, eo magis offenderetur sordido, ac immundo: *Paupertas in vestibus semper sibi placuit, sordes numquam.* Quid de saecularibus dicere? Siquidem Apostolus mulieres hortabatur, quae hoc in genere magis excedunt, quae circinnes sibi praeficiunt, quae capitis contorqueunt distorqueque capillos: *Non intorui crinibus; auro gemisque abstinerent, numquam tamen eas mouet ut sordidae sint, incompositae, lacris, illiusque squalleant vestibus: Sed sicut docet multiores promittentes pietatem per opera bona; moderato cultu praefulgeant adornatae.* De hac materia liberum edidit D. Cyprianus Alex. in quo post damnatam inhonestam vestium pompam, praefertim in mulieribus, & probatam Lacedaemoniorum celeberrimam sententiam, qui solis meretricibus vestium luxum superfluum baccataque monilia poterant: *Laudo (inquit) & admiro Lacedaemoniorum civitatem, quae solis meretricibus, floribus, vestes, & auream mundum gestare permisit, à probis mulieribus curandi studium auferens, quo solis meretricibus se ornare concederet, ut autem omnes intelligerent, non omnino, ac integre mulierum cultum esse condemnandum, statim fuses discurrent, probatque, non unico ictu ita in vestium diligentiam esse rescindendum, ut nullo modo velimus concedere pompam vestium moderatam. Unde sic orditur: *Quoscirca & aurum gestare, & molliori uti veste, non***

D. H. 118. l. 1. contra Pelag. Tom. 2.

Iudith. c. 10. 4.

Esther. c. 16. In ps. 1.

Ecclesi. 45.

Inter- mus a nunt cultu suade- tur.

1. Tor. 9. D. Cyp. Alex. l. 1. de lib. 2. 842.

D. Alex. de Atr. biam culti. Tom.